

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 2.

Indult Bétsből, - Pénteken, Július' 4-dikén, 1828.

Hadi Tudósítások.

Rendkívül való alkalmatossággal éppen most érkezett ide Jassyból az a' tudósítás, hogy Braila vára Jun. 19-dikén Capitulatio szerént az Orosz seregnek általadatott; minekutánna előtte 4 nappal két ízben próbálták az Oroszok azt erőszakos megtámadás és a' vár falainak megmászása által megvenni; de mind a' kétszer nagy veszteséggel visszaverettek. Jun. 16-dikán reggel olly sok Bombát és Congræv gyújtó raketáját szórtak a' vár vívók a' városba, hogy ez rövid idő alatt láng tengerré változott, mellyre a' várbeliek magokat alku szerént megadni kívánván, kérések elfogadtatott.

Legújabb hivatalos Orosz tudósítások Babadaghból Jún. 15-dikéről, és a' Trajánus Sántzainál fekvő Táborból Jun. 20-dikáról ezek:

Babadaghból: Minekutánna a' mi hadi népeink Isaktsánál a' Dunán által keltek 's a' híd is elkészült: minden ott öszve gyülekezett hadaink a' Duna jobb partjára takarodtak.

Jun. 12-dikén a' Tsászár Fő hadi szállását Isaktsa vára alá tette által; a' hol Ő Felségére Moldvából egy Kiküldöttség várakozott. Ezek a' Tsászárnak, szokások szerént kenyeret és sót nyujtván, oltalmazó kegyelméért esedez-

tek. Ő Felsége a' Kiküldöttséget nagy kegyességgel fogadta.

Jun. 13-dik. Rudzevits Generális sereg osztálya, valamint a' Tsászári fő hadi szállás is előre ment 's ez nap 30 Werst-nyi útat tett, Trikatsz nevű faluig. (Mintegy 7 Orosz Werst tesz egy német mértföldet). A' Tsászár Fő hadi szállását a' falu mellett egy dombon választotta. — Ellenséget seregeink egész eddig nem láttak. A' nevezett falu lakosai mind az erdőbe futottak. Későbbben Kozákjaink által elfogatott Törököktől tudtuk meg, hogy a' Bolgárokat Haszszan Basa, ugyan az, a' ki a' Dunán való általjövetelünkben ellent állott, — erővel kényszerítette, hogy lakhelyeiket elhagyják. —

Jun. 14-dikén a' Fő hadi szállás tovább indult 's Babadaghighig ment. Közel ezen helyhez a' Niekraszovtsi Kozákok Választottai jelentek meg a' Tsászár előtt 's kenyeret és sót nyujtván a' Felségnek, és kegyelemért esedezván, hódolásokat, szolgálatjokat és határtalan engedelmességeket ajánlották a' Tsászárnak. Ezek a' mult század vége felé Orosz Országból pártoltak el, és azolta mindenkor ellenséges indulattal viseltettek az Oroszok ellen; a' honnan ezeknek önként lett meghódolások nagy nyereségnek tartathatik. Az olt a' nevezett Kozákok helységeikből újabb újabb Köve-

tek jelennek meg a' Tsászár előtt. Kamien nevű falu lakosai két Török Kurírt fogtak el, kik hivatalos írásokkal Matsin-ból tértek vissza Schumla felé, 's ezeket hozzánk hozták. — Seregeink előljáró tsapatjai folyvást előre mennek, de az ellenség sehol sem mutatja magát.

Anapa vára ostromlását seregeink nagy tüzzel folytatják. Többször próbált az ellenség a' várból kiütni, de mindenkor nagy veszteséggel tért vissza, vagy a' kitsapottak a' vártól egészen elszorítottak 's részszerént elhullottak, részszerént elfogattattak.

A' Trajanusi földsántzok melől a' Táborból, Jun. 20.

A' Tsászár Jun. 15-kén Babadághból eljövén a' Trájánus régi földsántzaihoz érkezett. A' Fő Hadi szállás is ide tétetett által Babadághból. Az itt való tábort Rudzevits Generális seregei teszik, és itt várják a' Duna jobb partján, hogy a' két Fejedelemségekben hátramaradt Osztály seregek elérkezvén, innen egyesített erővel elébb mehesenek.

Az egész úton — Babadághtól fogva a' Trájánusi sántzokig egy Törököt sem láttunk. A' Kustendsi vár falainál láttunk meg legelőször egynehányat, mikor Rüdiger Generális alatt az előljáró sereg Jun. 16-kán a' várhoz érkezett. Ezt a' várat a' Törökök igen megerősítették. Jun. 17-kén és 18-kán több rendbeli apró tsaták estek a' várhoz közel lévő dombokra kiállított örálló Törökökkel, kik a' miénk előnyomulását gátolni igyekeztek. De minden igyekezetek mellett is már Jun. 19-kén fel volt az első Battéria — a' vár ellen — állítva. A' Tsászár maga is meg nézte a' Batteriát. Ugyan ezen nap szomorú híreket vett Ő Felsége a' Brailovi vár alól. Nevezetesen:

A' vár megvétele telt munkáknak már semmi egyéb híja nem volt, hanem hogy a' vár sántzán és bástyáin törést kellett tsínálni, hogy azt reá rohanás által megvehessék. Ezen tzélből három Minát ástak a' Brailovi sántzok alatt. A' két szélsőnek — jobbról és balról a' sántz oldalát kellett megtörni; a' középső pedig arra való volt, hogy a' sántz árkat földdel bétemetvén, az útat a' törésekhez könnyítse. Úgy vólt a' határozás, hogy Jun. 15-kén reggeli 9 órakor három rakétát botsássanak fel egymás után, 's mikor a' harmadik elpatan, mind a' három Minát egyszerre gyújtsák el, 's mihelyt a' föld felvettek, a' Katonaság mind a' két törésen rohanjon a' várra. Ezen tzélből két oszloprendben állott a' Sereg. Mikor már minden készen vólt, a' kiszabott órán repülnek fel a' rakéták. De a' jobb felől lévő Minát, a' második rakéta felmeletekor, két minutummal elébb, mint kellett volna meggyújtották, melly felvettvén a' középső Minánál álló Tisztet földdel bétemette; a' honnan a' középső Mina felvetetlen maradt. A' bal felől való meggyúladt ugyan a' harmadik rakétakor, — de az iszonyú por, föld 's füst-felhő miatt nem lehetett látni, hogy a' támadt törésekhez út nintsen. Azömban mindenik oszloprennd megindult a' vár-rohanásra. Minden Generálisok 's Fő-Tisztek elől állottak, vezetvén azokat, kik a' sántz megmászására önként kivállalkoztak. Jobb felől mintegy 120-an beugranak az árokba; és a' bástya omladék földjének segítségével felmásznak a' sántzra. De oltalmokra senki nem menvén, mind ott veszte, egy Káplárt kivéven, a' ki a' Dunába ugrott. Bal felől hasonló bal eset érte a' katonaságot. Hijjában próbáltak katonáink a' győzhetetlen akadályokon erőt venni. Hijjában jelent meg személyesen

Mihály Nagy Hertzeg, hijjában mutatták a' Generálisok 's Fő Tisztek a' rettenhetetlen bátorság példáját, a' várbeli sűrű lövöldözés alatt mindenütt előjárn. Ekkor észre vették, hogy a' várat ilyen módon megvenni lehetetlen, 's parantsolat adatott a' visszatérésre. A' Rázáni Regement fedezte a' visszatérőket. Az ellenség, a' melly szüntelen tüzelt a' várból, mikor seregeinket távozni látta, hasznára fordította az alkalmatosságot, és hatszor ütött-ki a' várból egymás után. De a' Rázáni Regement vitézül helyt állott; úgy hogy az ellenség semmi ostromi munkánkat el nem foglalhatta, sem el nem ronthatta. Tizenkettődfel órakor már a' régi helyén állott a' katonaság. — Másnap Jun. 16-kán felgyújtatta Mihály Nagy Hertzeg a' középső Mínat is. Jun. 17-kén Török Követek jelentek meg a' várból, kik 10 napi fegyvernyugvást kértek, azt ígervén, hogy ha ez alatt az idő alatt segítségék nem érkezik, a' várat feladják. De Mihály Nagy Hertzeg csak 24 órai fegyvernyugvást engedett a' várbelieknek.

Nagy nyughatatlansággal várjuk ezen fegyvernyugvás eltelését. — — Jun. 15-dik napja nekünk sajnos veszteséget okozott. Két Generálisunk (Wolf és Timroth General-Máajorok) és 640 emberünk esett el. 1 Generális, 95 Tiszt és 1540 Al-tisztek 's köz-emberek sebesítették meg. — A' Törökök is, kiütéseik alkalmatosságával, nem keveset vesztek.

Eppen ebben a' szempillantásban hozza Mihály Nagy Hertzeg Adjutánsa a' Brajlai vár kultsait a' Tsászárnak. A' vár a' 24 órai fegyvernyugvás eltelésével meg adta magát.

T ö r ö k O r s z á g.

Konstántzinápoly Jun. 10-kén. „Május 31-kén indult el innen Vice Admira-

lis Tahir-Basa alatt egy 17 Hajókból álló Török Flotta a' Dárdanellák felé. Egy másik Hajós Sereg Kapudán-Basa alatt Bujukderénél fekszik.

A' Török Udvar ki hirdettette az Orosz-Udvar Had-izenetére feleletül szolgáló Nyilatkozatát. — Egyébaránt a' Fő Városban rend és tsendesség van. A' keresztül marsirozott katonák, a' kik különben máskor sok rendetlenségeket követtek el, szépen viselték magokat. Ha Asiából Seregek nem érkeznének, nem is venné az ember észre, hogy a' Porta háborúban van. Hussein Basa Schumlaba ment a' Rumeliai katonaság egybe gyűjtésére és a' Sumlai vár megerősítésére. A' Nagy-Vezér készül egyszerre kiindulni az Oroszok ellen, mihelyt a' Dunán keresztül jönnek. — Egynehány nappal ez előtt Kozákokat hoztak a' Fő Városba, a' kiket a' Törökök elfogtak. Ezekkel sem úgy bán most a' Porta, mint ez előtt a' hadi foglyokkal szokott bánni. A' Kozákoktól a' fegyvert nem vették el, — mig csak a' Nagy Vezér eleibe vitetvén, ez nem parantsolta.

A' Burkus Országi Biztos, Báró Canitz a' Trojai Sikságot megjárván, ma jött-meg. A' Dániai Követnek Báró Hübschnek Jun. 16-kán fog a' Nagy Vezér audentziát adni. A' Sultán később fogja ötet maga elébe bötésatani.

Egy Swift nevű Anglus Gőz-hajót 450,000 Piasteren megvett a' Porta, és mivel a' Bosphorus torkolatjához közel gazdag Kő-szén bányákat találtak, azt is ásat, hogy annak ezen a' Gőz-hajón mindjárt hasznát vehesse.

Smyrna Máj. 31-kén. Hassán Basa (a' Smyrnai Kormányozó) magához hívatta Máj. 28-kán a' Kereskedő Consulok tolmátsait 's tudtokra adta, hogy ezentúl semmi Nemzetbeli Hadi Hajónak sem fog szabad lenni a' Smyr-

nai Kikötőbe bészállani. Azoknak mind azáltal, a' mellyek most éppen ott vannak, szabad ott maradni, a' meddig tesszik. De ha egyszer elmennek, vissza hijjában jönnek. Okául ezen Rendelésnek azt adta a' Basa, hogy az Orosz Hadi Hajók más Nemzet zászlója alatt könnyen bétsuszhatnának a' Smyrnai Kikötőbe — 's ezt akarja meg akadályoztatni. — De minekutánna az Austriai Contra-Admirális Gróf Dandolo, az Anglus, Hollandiai, 's Amériki Hajós Tisztekkal tanácsot tartván a' Basának megizente, hogy ezen Rendelésre semmit sem hajtván jussaikkal, (a' mennyiben a' Hadat nem viselő Hatalmasságok Hajóinak szabad járást kelést engedett a' Porta) élni akarnak, és ha valaki őket abban akadályoztatni akarja, erőszakhoz fognak nyúlni; 's minekutánna másnap (Május 29-kén) Frantzia Admirális Rigny Úr is elérkezvén hasonló hangon beszélt vele: tsak ugyan más gondolatra jött a' Basa; úgy hogy minden a' régi lábón marad.

Frantzia Ország.

A' Követek Háza Jun. 20-kán kezdett el az 1826 Esztendei Budgetrendbeszedéséről szolló törvény felett tanácskozni. Laborde Úr 50 milliom Frankkal kívánta azt lejjebb szállíttatni. Dupin Úr megesmerte, hogy ez a' Budget az 1825-dik Esztendeinél sok részben jobb. Labbey de Pompieres Úr több javallásai közben azt is előhozta, hogy a' Fő Rendek Házát (a' mellyre 2 milliom megy fel) jó volna megkérni, ne vegyen részt a' nép véres vérejtékében. Ha Angliában van Szegények taxája: ne legyen Frantzia Országban Fő Rendek taxája? Sokallotta továbbá a' Ministerek szobájának kivilágosítására és fűtésére feltett 218,000 Frankot is. Tündér-palotára is sok volna ennyi, így szól-

la, 'sa't. — Generális Gerard megmutatta, hogy a' Köz-Társaság 11 esztendejében (1805-ban) 403,276 emberből álló Hadisereg tartása 110 milliom Frankban került; most pedig 1826-ban 226,058 katonára 114 milliom tételik fel. Melly annyival tsudálatosabb, mivel a' katonaság 'soldja most is tsak annyi, mint akkor vólt. A' külömbség tsak ez, hogy most 150 General-Lieutenant és 500 General-Major van. De minek az? hiszen egy illy nagy General-Stab 1,200,000 emberből álló táborba való.

Jun. 21-kén azon Kérő-levelek vétettek fel, mellyek a' Jésuiták kiűzetését kívánják. Némellyek azt akarták, hogy ezen dolog közönséges vítatás alá menjen. De a' többség azt feleslegvalónak tartotta, 's a' Kérőleveleket az illető Ministerekhez útasította.

A' T. Dumonteil Ur perében (a' ki Catholicus pap létére megházasodott) a' következő ítéletet hozta a' Törvényszék: „Ámbár a' Nemzeti Gyűlés (Convent.) Végzése a' házasságot a' papoknak megengedték; de mivel az 1802-ki Concordata és a' Charta ezeket a' Végzéseket eltörlötte; a' Revolutio előtt pedig meg vólt a' Papoknak tiltva a' Házasság: ennél fogva a' Dumonteil Pap házasságát nem lehet megengedni“ — A' per feljebb apelláltatott.

Egy tsínosan öltözött ember — mintegy 30 esztendős, valami mester ember — St. Cloubba ki menvén, a' Királyhoz kívánt bébotsáttatni. De nem bótstották bé. Ekkor egy kortsmába bémenvén, elkezdé felszóval a' Királyt és az egész Királyi Familiát szidni. Ezért elfogták — 's midőn megvisgálnák két töltött pisztolyt találtak nála. Otthon a' házánál is sok puska-port és golyóbist letek. — A' neve Pernet, 's a' mint az újabbi Párisi Ujságok írják, meg van tébolyodva.

Azon új Rendelések ellen, mellyek szerént a' Jesuiták a' kis Papi Oskolák-tól eltiltatnak, és magok ezek az Oskolák az Universitas alá vettetnek, a' Gazette de France példátlan heveséggel kél ki, 's a' többek közt egy tzikelyében ezt mondja: „A' Világ nem látott ennél egy egy különösebb dolgot. Imé mi egy szabad Országban élünk, a' hol most is arról foiy a' köz-tanátskozás, hogy mindennek szabad légyen gondolatait közrebotsítani. Van itt a' Deismusnak, van az Atheismusnak, van a' Jacobinismusnak tulajdon Újságlevelé; mindenik Felekezetnek van Oskolája 's Kathedrása. A' törvényhozó-Test Szálája hangzik a' Szabadság kiáltásaitól, 's ott nem beszélnek egyebet, hanem hogy az ember gondolatának minden megköttetésétől 's minden előleges vizsgálattól szabadnak kell lenni. És még is halálra üldöznek egynehány szegény Papot, a' kik egyebet nem vétettek, hanem hogymásképpen gondolkoznak, mint egy Politikai Gyűlés tagjai. Az Országló Széknek nem engedik meg, hogy a' lázzasztó Újság-leveléket Censura alá vehesse. Azomban magok ostoba és baromi (brutal) Censura alá vesznek egy nem tudom mi féle tudományt, mellyről egyébaránt kívülről tekintve annyit tudunk, hogy jóságos tselekedetekkel mutatja ki magát. — De a' mi még több. Azt mondják, nekik Felvilágosodás kell. Jól van; elő-jönek hát egynehány munkás, béketűrő, jó szívű emberek, a' kik élelmek-re a' legutolsó Mesterembernél is kevesebbet kívánnak. Ezek ingyen tanítják a' gyermekeket Deák, és Görögnyelvekre, Grammatikára és Mathézisre. — A' gazemberek! Hajdúkkal kell őket a' Hátarra ki vitetni! ki kell verni, mint gonosztévőket! Ingyen tanítanak! — hogy lehetne ezt elszenvedni? — Óh Keresztényeni szeretet tudája! Azon Biztosság

szájából, melly ezen tárgy megvizsgálására kineveztetett, megértette Frantzia Ország, hogy némelly Püspökök szavára hasznos Oskolák állottak elő, a' nélkül, hogy az Orzágnak egy krajtzárjába kerültek volna; a' hol 20 esztendőök lefolyta alatt ingyen tanultak a' gyermekek. Most már ezeknek, a' boldogtalan új Rendelés szerént az Universitas Intézeteibe kell vándorolni, ott élelmekért fizetni, fizetni a' Professoroknak, a' kik Bálba járnak, fizetni a' Segéd-tanítóknak a' kik kotsikázni szoktak, fizetni a' Beíratás-és a' Tanulás-taxáját; tsak azért, mert a' Vandalusok nem tudják megfogni, hogy azon haszon keresést nem esmérő Férfiaktól, a' kik örökös nötelenséget és szegénységet fogadtak, melly könnyen kitelik, a' helyett, hogy valamit ők kérjenek; mindent adni, a' mitőlök kitelik, jutalmat érette a' más életben várván. — 'S ezen szerentsétlen Rendelésnek azt az okát adják; hogy olyan Tanulók is jártak ezen Oskolába, a' kik nem akartak Papok lenni; 's ez adott okot a' panaszra. Igen, de ki hívta őket oda? senki se kényszerítette a' Szüléket, hogy fijaikat oda küldjék. Miért nem húzza az Universitas magához a' Tanulókat? Miért? Menjen tsak el egyszer valaki oda a' letzkékre, majd meglátja, hogy miért. — Azomban, ki adta be ezen panaszt? Egy eszelős öreg, a' mult Századbéli dühös Jansenisták, a' Ligát és XIV Lajost megboszszulni akaró Protestánsok, gyalázatos Demagogusok és Libellisták, (Libellus, az az pasquillus írók) és egy eszeveszett ifjú ember, a' ki már egyszer a' szánakozás kenyérét ette, most pedig gazdag asztaloknál tobzódik. — És ezek előtt a' Vádolók előtt kellett a' Királyi Hatalomnak meghajolni? és egy ilyen gyalázatos járomba engedték a' Ministerek magokat fogatni? Oh Atyáink Szent Vallása! mi-

re jutsz? — Igen, de a' Jesuiták!! Mert itt a' Jesuitákról van a' szó. Mit gondolnak azok ezzel? Ha ki üzi-tek őket: Európa és az egész palléro- zott világ befogadja. Tanítványokat — minden népek fognak nékiek adni.

Nagy Britannia.

Jun. 15-kén levelek érkeztek Admi- rális Codringtontól és Adam Ur- tól a' Jóniai Szigetokről. Tsak hamar ezen levelek vétele után Conferentziat tartott a' Külső Minister (Lord Aber- deen) a' Frantzia Követtel Polignac Hertzeggel. Későbbén Kabinét Gyü- lés volt.

A' Frantzia Udvarnál lévő Követ Lord Granville helyébe Lord Stuart, (a' ki már egyszer volt Párisban Követ) van ki nevezve. Marquis Palmella — Portugallus Követ a' Londoni Udvarnál — Portugalliába útnak indult és Jun. 16-kán Falmouthban hajóraült.

Portugallia.

Lisbona Jun. 4-dikén. Dom Mi- guel a' következő Végzést hirdettette ki az Udvari Ujságban „Minthogy én sze- mélyesen akarom a' Hadi Sereget vezé- relni, ennélfogva egy General- Sta- bot kívánok fel állíttatni. A' Hadi Mi- nisternek lesz kötelessége erről gondos- kodni. A J u d a Május 27-kén 1828 (Alá- írás) Országló-Infans.“

Ezen Végzés következésében egy General- Stab állíttatott fel, melly 31 Generálisokból és Fő-Tisztekből áll. Generális Barbacena lett a' General- Stab Feje, a' ki Jun. 3-kán az itt lévő ka- tonaságot a' D. Miguelhez való hű- ségre felszollította és intette, hogy ké- szen tartsa magát a' Pártosok ellen való kiindulásra.

Az Algarbiai Kormányozó Pal- meirim Úr Május 29-kén az Infans-

hoz írt, jelentvén, hogy egész Algarbia fegyvert fogott az Infans jussainak oltal- mazására.

Az Oportói Constitutionalis Ka- tonaság Május 22-kén egy Nyilatkozta- tást adott ki Coimbrában, mellyben az Oportó Városában egybe gyűlt Jun- ta (Tisztség) mind addig egyedül való Országló-Tisztségnek hirdettetik, míg a' Törvényes Országló Szék a' D. Pedro akaratjához képest vissza nem áll.

Brasilia.

Rio Janeiro April. 20-kán. Ba- hiában a' Szeretsen-rabszolgák pártot ütöttek és az egész várost nagy félelem- be ejtették. Az Igazgató katonaságot ren- delt ki ellenek, az ügy nevezett Néger- Regementet. A' katonák olly nagy dü- hösséggel mentek a' pártütőkre, hogy 1200 rabszolga közül tsak 200 futhatott el, a' többit mind lelövöldözték 's le- vágták.

Itt is (Rio Janeiróban) nagy rendet- lenségek estek azon 2000 Irlandusok- nak érkeztekkel, a' kiket az Országló Szék katonáknak szedetett. Ezen Irlan- dus csoport a' legerköltstelenebb embe- rekből állott, a' mint hamarjában a' nép seprejéből öszveszedték őket. Mikor ide a' Fő városba megérkeztek, semmi ren- det nem esmervén, fél részegen végig járták az útszákat 's mindent a' kit elől utól találtak, szidtak, ütöttek és foszto- gattak. Ezek ellen is katonaságot kellett utoljára kiparantsolni 's úgy oszlottak el. — Azon Oberstert, a' kire ezen Ir- landusok verbuválása (szedése) volt vala bízva, a' Hadi Minister tisztségéből ki- tette; mivel a' reá bízott dologban illy rosszul járt el.

Német Ország.

A' Weimari Nagy Hertzeg Ká- roly Augustus Jun. 14-kén Graditz-

ban guta-ütésben meghalt. A' meg boldogult Hertzeg Berlinből jöven, Tor-gaun keresztül haza Weimárbaszándékozott, 's útjában a' Graditzi várat és ménest megakarta nézni. Meg is nézte; estvéli 9 órakor pipázva az ablakba könyökölt, 's éppen egy tsésze Marhahús-levet akart a' Komornyik Ö Hertzegségének nyújtani: midön German Úr, egy jelenlévő Májor, szokatlan bádjattságot vesz-észre a' Hertzeg szemeiben, oda ugrik 's a' Komornyikkal együtt megfogván a' Hertzeg egy közel Szofához vezeti, a' mellyre valamint leeresztették, örökre elaludt. — Más nap estve Jenából Professor Doctor Stark a' holt-test bé balsamozására Graditzba ment. A' holt-testet Jun. 19-kére várják Weimárba, a' hol az új Hertzegi Kriptába (hol a' Schiller tetemei is fekszenek) fogletétni.

Weimárban Jun. 15-kén estve az új Nagy Hertzegnek Károly Fridriknek hűségére az Udvar és a' Katonáság felesküdt.

P á p a B i r t o k a.

Roma Jun. 18-dikán. Ö Szentsége a' Pápa, az öreg és betegeskedő Status-Titoknokot Cardinalis Julius Marcadella Somaglia Ö Eminentziáját tulajdon kérésére nyugodalomra botsátván, helyébe Ministerré nevezte Cardinalis Bernetti Tamás Ö Eminentziáját, az eddig volt, Ravennai Legatust.

S v e t z i a.

Az Országlo-Szék ki hirdettette a' Svétziai Kikötőhelyekben, hogy Kronstadtban most egy Orosz Hajós sereg készül, melly Admiralis Ricord alatt a' Középtengerre fog ki szállani, és még ebben a' Hónaphban útnak indul. Ha tör-

ténetből úgy esnék, hogy ez a' hajós sereg valamely Svétziai Kikötőbe megállana: az Országlo Szék erre az esetre azt rendeli, hogy barátsággal fogadtassék. — A' mult Május Havában 1670 Hajó fordult meg a' Sundon, ezek közt 357 Anglus hajó volt. Frantzia tsak 4. —

D é l i A m é r i k a.

A' Jamaikai Ujság April. 29-éről ezt írja „Columbiában Katonai Kormány Szék állott fel, és a' Bolívar fegyvere írja a' törvényt a' Köz Társaságnak elébe. A' Szabadság olyan plánta, melly a' Déli Amériikai földön nehezen verhet gyökeret. Bolívar a' Tsászárja Déli Amérikanak, ámbár még nem viseli ezt a' nevet. — Mikor az Oceanai Nemzeti Gyűlés egybe kezdett gyűlni, Padilla általment Carthagenából Oceanába, a' hol a' megjelent Követek — szám szerint 40-en a' Haza nevében néki Köszönetet voksoltak. Későbbben elérkezvén a' többi Követek is, ezen Köszönet-Végzés megsemmisített és Padilla a' városból kitiltatott. Ekkor visszatért Carthagenába. Itt Generális Montilla mint Haza-árulót elfogatta. Bolívar egy parantsolatot adott ki Bogotában, melly szerint az egész Köz Társaság Hadi törvények alá vették. — Az Oceanai Nemzeti Gyűlésre 75 Követek jelentek meg. Ezeknek April. 2-kán a' következő egy pár kérdés tétetett eleibek: Szükséges e' valami változtatás, vagy nem? és ha szükséges valami, mi az?

Bolívár egy parantsolatot adott ki, melly szerint Bentham Jeremiasnak (egy Anglus Törvénytudónak) a' Törvényhozásról írt elmélkedéseit nem szabad ezentúl a' Columbiái Univerzításokban Oskolai könyvül használni.

E l e g y e s D o l g o k.

A' Török nevezetről, magok a' Törökök ezt tartják. Turk nevű vezérjek vitézkedése alatt kezdett ez a' Mongol nemzetség erőre 's némű némű függetlenségre verekedni. Turk földművelő, gúnyolódva, föld turkáló volt, 's mint-hogy úgy szólván az ekeszarvától ment vezérkedni és verekedni, ez a' neve megmaradt, 's azokat is kiket vezérlett, Turkoknak nevezték. Későbbben Suleiman Sach Vezérjek alatt, hatalmasok kezdettek a' Törökök lenni, úgy hogy annak fija Togrul alatt Alladin Ikoniumi Sultánnak segítségére menvén, ezt a' Tatárok borontásaik ellen megöltalmazhatták. Ekkor már a' földművelés alávaló és megvetetett élet neme volt a' Törökök előtt, 's megvetvén ezen nevezetet, magokat Togrul fijától Osmann-tól, a' ki legelső Sultánjok volt, Osmannoknak nevezték. A' honnan máig is minden előkelő Török megbánásnak tartja, ha őt valaki Töröknek nevezi, 's magok is, a' durva, goromba embernek közöttök példabeszédben ezt szokták mondani: „Turkji, Turkji müddeti umrinde.“ az az: a' ki Török, mindétig a' marad: vagy a' Török Török marad mindég, 's az Osmannok nemes erköltsét nem yeheti magába.

M a g y a r O r s z á g.

Szathmár - Németiből írják, hogy azon szabad Kir. Városnak Fő Bírása Ts. Ns. és Vitézlett Papolczi Csorja Jó'sef Úr Pünkösöd első innepén, a' város polgárainak mély szomorúságára, 's úri familiájának gyászszára, életének 68-dik esztendejében a' világból kimult. Holt te-

temei a' Helv. vallást követők' szertartása szerént nagy halotti pompával takarítottak el, jelenlétén a' temetésen, Jun. 5-dikén, a' roppant sokaságon kívül a' Reform. Oskola, a' Királyi Gymnasium, 's a' Püspöki Lyceumbeli, — az elfelejtetetlen Klobusiczky Püspök' példáján okott, 's nagy egyességben élő — ifjúság, az egész TT. Professori Kar, ezeket követte a' Ns. külső és belső városi Tanács; továbbá fényes méltóságban a' Ns. Ráptalanbeli Urak, kik után a' két templom' Ref. Papjai, nyomokba a' gyász alkotmány, a' Czéhek, 's polgári katonaság által kísértetvén. A' templomba vitetvén a' test, ott a' harmad idén jubilált, 's megélemedett Tiszteletes Gáty István Úr egyik érdemes Prédikátor, utánna pedig a' másik Prédikátor Tiszt. György Jó'sef Úr tartottak fontos beszédet; a' sírnál Cseresnyés Sámuel Prof. Úr ékesen szóllott a' néphez. — A' boldogult ifjúságában a' Burkus háború alatt vitéz Barkóczi lovas Ezeredjében szolgált a' hazának, azután 40 esztendő alatt ezen városnál viselt hivatalokat, a' Bíróságot 13 esztendeig viselte, ki egyszer'smind Tek. Ns. Szathmár Vármegyének Tábla-Bírása, 's a' Szathmári Refor. Egyháznak Fő Kurátora volt.

A' pénz folyamat Július' 3-dikán;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	92 3/4
Az 1820 béli sorsosok,	150 1/2
Az 1821-béli hasonlók,	121 1/8
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji,	45 1/2 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	1069 1/2 forinton Conv. Pénzben.

Szerkeztető és Kiadó Marton Jó'sef, Professor. (Landstrasse Nro 65.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker - Strasse Nro. 752)